

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Program rozvoje venkova

na období 2014-2020

**Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova:
Evropa investuje do venkovských oblastí**

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Programové období 2014 -2020

nový rámec pro II. pilíř SZP - rozvoj venkova

Strategie Evropa 2020 (EU 2020)

```
graph TD; A[Strategie Evropa 2020 (EU 2020)] --> B[Společný strategický rámec (SSR)]; B --> C[Partnerská smlouva]; C --> D[Rozvoj venkova]; C --> E[Ostatní SSR fondy]; D --- F[EZFRV]; E --- G[EFRR, ESF, KF a ENRF];
```

Společný strategický rámec (SSR)

zahrnuje EZFRV, EFRR, ESF, KF a ENRF a odráží EU 2020 prostřednictvím společných tematických cílů, které mají být řešeny klíčovými akcemi jednotlivých fondů

Partnerská smlouva

národní strategický dokument vymezující zacílení finančních prostředků k naplnění tematických cílů definovaných ve „společném“ nařízení

Rozvoj venkova

EZFRV

Ostatní SSR fondy

EFRR, ESF, KF a ENRF

Možnost průřezového využití komunitně vedeného místního rozvoje formou metody Leader

Právní rámec pro rozvoj venkova

- víceletý finanční rámec (interinstitucionální dohoda)
- nařízení o společných ustanoveních pro fondy SSR
- nařízení k rozvoji venkova
- nařízení o financování, řízení a sledování SZP
- prováděcí předpisy a vodítka EK
- odhadovaný harmonogram příprav a projednávání

	2012												2013												2014			
VFR	■												■												■			
nařízení	■												■						■						■			
prováděcí předpisy	■												■						■						■			
Partnerská smlouva	■				■												■				■				■			
PRV	■				■												■				■				■			

Nové prvky oproti 2007 - 2013

- **„společné nařízení“** – nařízení, stanovující **společné podmínky** pro všechny EU fondy v SSR
 - **nařízení pro rozvoj venkova** doplňuje toto „společné nařízení“ **specifickými podmínkami** pro rozvoj venkova
- **„kondicionality“** - vyplacení peněžních prostředků bude podmíněno zavedením vyhovujícího **strategického, regulačního a institucionálního rámce**, který bude garantovat efektivní využití finančních zdrojů EU
- **„výkonnostní rezerva“** – vyhrazení **5 % z rozpočtu EZFRV**, výplata podmíněna dosažením stanovených cílů („milníků“) v polovině programového období

Strategický dokument

- **strategický** dokument pro koordinaci všech fondů SSR na úrovni ČR = **partnerská smlouva**
- obsahuje:
 - **analýzu potřeb** pro tematické cíle a klíčové akce definované v SSR
 - souhrnnou **analýzu předběžných hodnocení** programových dokumentů
 - pro každý tematický cíl **souhrn hlavních očekávaných výsledků a alokaci financí** z jednotlivých fondů SSR
 - stanovení „**milníků**“ = výstupové a výsledkové ukazatele k měření dosahování cílů v průběhu implementace programů
- zpracováním pověřeno MMR
- MZe bude dodávat podklady pro EZFRV (Program rozvoje venkova) a ENRF (OP Rybářství)

Tematické cíle x priority pro rozvoj venkova

- 11 **tematických cílů** definovaných v nařízení ke společným ustanovením fondů SSR
- provázanost s **prioritami pro rozvoj venkova** stanovenými v nařízení pro rozvoj venkova:
 - Podpora přenosu znalostí a inovací
 - Zlepšení konkurenceschopnosti (zemědělství, lesní hospodářství)
 - Podpora pro organizaci potravinového řetězce a řízení rizik
 - Obnova, zachování a posílení ekosystémů
 - Podpora efektivního využívání zdrojů a přechod na nízkouhlíkové hospodaření (investiční opatření, nároková opatření)
 - Podpora sociálního začleňování, redukce chudoby a hospodářského rozvoje venkovských oblastí

Opatření pro rozvoj venkova

- **každé opatření z nabídky nařízení k rozvoji venkova může přispívat k cílům několika priorit**
- **inovace, životní prostředí a změny klimatu** jsou průřezová témata prolínající všemi prioritami
- minimálně **25 % rozpočtu** z EZRFV bude určeno pro zmírnění klimatických změn a obhospodařování půdy (*Agro-environmentální-klimatické opatření, Ekologické zemědělství, Platby ve znevýhodněných oblastech*)
- minimálně **5 % rozpočtu** z EZFRV bude určeno pro metodu LEADER

Financování rozvoje venkova

- dle stávajícího návrhu víceletého finančního rámce je rozpočet na období 2014 - 2020 pro rozvoj venkova **101,157 mld. EUR (v běžných cenách)**
- národní alokace nejsou dosud stanoveny, rozdělení celkového rozpočtu by mělo být podle:
 - **objektivních kritérií**
 - **výše rozpočtu pro stávající období**
- spolufinancování EU zdroje : rozpočet ČR:
 - méně rozvinuté oblasti **85 % : 15 %**
 - možnost navýšení pro vybraná opatření (vzdělávání, seskupení producentů, spolupráce, mladí zemědělci) **90 % : 10 %**
 - inovativní projekty (capping) **100 % : 0 %**

Rozpočet na Program rozvoj venkova

- lze předpokládat spíše nižší částku z EZFRV než v současném období
- dopad vyšší míry kofinancování z EU zdrojů
celkový rozpočet na rozvoj venkova může být nižší než pro období 2007 – 2013 !
- vyhrazení **5 % z rozpočtu EZFRV na tzv. „výkonnostní rezervu“** - výplata podmíněna dosažením stanovených cílů („milníků“) v polovině programového období
- silná orientace EK na výkon – při neplnění cílů hrozí sankce (*při nenaplnění cíle z 50 % může sankce činit 25% rozpočtu na prioritě*)

Příprava programového dokumentu

- **analýza situace** z hlediska silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb

- stanovení **potřeb**

- **strategie** pro naplnění stanovených cílů pro každou z priorit Unie v oblasti venkova

analytické týmy ÚZEI a MZE

volba vhodných opatření PRV

*názor odborných skupin
gremia*

Aktuální stav příprav

Zpracovány jsou:

- **podkladové analýzy o stavu situace podle jednotlivých priorit**
- **souhrnné SWOT analýzy**
- **stanovení potřeb a návrh opatření k jejich řešení**
- **zadávací dokumentace k ex-ante hodnocení PRV**
- **základní osnova nového programu**

Přenos znalostí a informační akce

- **obsah opatření:** odborné vzdělávání, informační akce, exkurze, výměnné pobyty, workshopy
- **příjemce:** vzdělávací subjekt
- **konečný uživatel:** osoba pracující v zemědělství, potravinářství, lesnictví, jiné ekonomické subjekty na venkově (**SME**)

při projednávání nařízení uplatněna výhrada vůči omezení na SME, stanovisko Komise je negativní k podpoře velkých podniků

Poradenské služby, řídicí a pomocné služby

- **obsah opatření:**
 - a) **poskytování poradenských služeb** pro zemědělce, lesníky a podnikatele na venkově (SME)
 - b) **nastavení činnosti poradenských služeb** včetně zemědělského poradenského systému definovaného v horizontálním nařízení o financování SZP
 - c) **podpora vzdělávání poradců**
- **příjemce:** a) a c) poradenský subjekt, b) subjekt vybraný ke zřízení poradenské služby
 - výběr příjemců prostřednictvím výběrových řízení
- výše podpory: **1 500 EUR** na poradenskou službu, 200 000 EUR na tři roky pro podporu vzdělávání poradců
- podmínky týkající se kvalifikace pro poskytování poradenství budou stanoveny v prováděcím nařízení EK

požadavek ČR při diskusích s EK na zachování stávajícího poradenského systému

Programy jakosti pro zemědělské produkty a potraviny

➤ obsah opatření:

- a) podpora účasti zemědělců v programech jakosti zemědělských produktů, bavlny nebo potravin stanovených právními předpisy EU nebo
 - b) programech jakosti uznaných členskými státy,
 - c) dobrovolných systémech certifikace pro zemědělské produkty
- podpora se poskytuje jako roční pobídková platba, úroveň se určuje podle fixních nákladů vyplývajících z účasti v podporovaných programech, nejdéle na dobu 5 let
- maximální míra podpory je **3 000 EUR na podnik/ rok**

v PRV dosud neimplementováno

dle vyjádření Komise je podpora umožněna jen nově vstupujícím subjektům

Investice do hmotného majetku

- **obsah opatření:** hmotné i nehmotné investice vedoucí
 - a) ke zvýšení výkonnosti zemědělských podniků**
 - b) ke zpracování zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy (výstupní produkt může být i mimo přílohu I Smlouvy)**
 - c) k rozvoji infrastruktury (přístup k lesní a zemědělské půdě, pozemkové úpravy)**
 - d) k neproduktivním investicím k dosažení agro-envi a leso-envi závazků**

Investice do hmotného majetku

- výše podpory: **50 % způsobilých výdajů** (možnost navýšení o 20% pro mladé zemědělce, kolektivní investice a integrované projekty, investice ve znevýhodněných oblastech a inovativní projekty)

diskutováno je s EK riziko nežádoucího omezení velikosti podniků při investicích pro zvýšení konkurenceschopnosti a restrukturalizaci podniků

dále je požadováno navýšení míry dotace na 100 % v případě investic do infrastruktury

Obnova zemědělského produkčního potenciálu poškozeného přírodními katastrofami a zavedení vhodných preventivních opatření

- **obsah opatření:**

- a) investice do **preventivních akcí** zaměřených na omezení následků pravděpodobných přírodních kalamit a katastrofických událostí,

- b) investice do **obnovy zemědělské půdy** a produkčního potenciálu poškozeného přírodními kalamitami a katastrofickými událostmi.

- **příjemce:** zemědělec, seskupení zemědělců

- výše podpory: 80 % způsobilých výdajů

- podmínky týkající se definice způsobilých výdajů budou stanoveny v prováděcím nařízení EK

v PRV dosud neimplementováno

Rozvoj zemědělských hospodářství a podniků

➤ obsah opatření:

a) podpora na zahájení podnikatelské činnosti

- i. mladým zemědělcům zahajujícím činnost v zemědělském podniku poprvé (dotace na plnění podnikatelského plánu až 70 tis. EUR v pětiletém období, podpora jen pro mikropodniky a malé podniky)
 - ii. pro **nezemědělské aktivity** ve venkovských oblastech (dotace na plnění podnikatelského plánu až 70 tis. EUR v pětiletém období, mikropodniky a malé podniky)
 - iii. pro rozvoj malých zemědělských hospodářství (dotace 15 000 EUR na plnění podnikatelského plánu)
- podmínky týkající se podnikatelských plánů a kritérií pro stanovení velikosti „malých zemědělských hospodářství“ budou stanoveny v prováděcím nařízení EK

Rozvoj zemědělských hospodářství a podniků

➤ obsah opatření:

b) investice do nezemědělských činností

c) podpora malých farem (schéma „malých farem“ v rámci PP) - při převodu hospodářství roční platba ve výši 120 % plateb, které příjemce dostal v rámci PP

Základní služby a obnova obcí ve venkovských oblastech

➤ obsah opatření:

- **studie a plány** rozvoje obcí ve venkovských oblastech
- **investice do infrastruktury** včetně OZE a internetu, **základních služeb** pro obyvatele venkova, včetně volného času a kultury, **rekreační infrastruktury**
- studie a investice spojené s **kulturním a přírodním dědictvím obcí**

Definice venkovských oblastí je v kompetenci členského státu

Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšení životaschopnosti lesů

➤ obsah opatření:

- a) **zalesnění a tvorba lesa** (*náklady na založení porostu a 10 let péče včetně prořezávek, není náhrada za ukončení zem. činnosti, není určeno pro RRD*)
- b) zavádění **zemědělsko-lesnických systémů** (*v PRV neaplikováno*)
- c) **preventivní opatření a obnova lesů** poničených lesními požáry a přírodními kalamitami (*nově lze hradit zařízení pro monitoring požárů, škůdců a chorob a komunikační vybavení, poškození po kalamitě musí dosáhnout minimálně 30 %*)
- d) **investice** zlepšující odolnost a **environmentální** hodnotu a mitigační potenciál lesních ekosystémů (*nově zařazené opatření*)
- e) **investice** do nových **lesnických technologií a zpracování** a uvádění na trh **lesnických produktů** (*investice jsou podmíněny LHP, dotace ve výši 50 % způsobilých výdajů*)

Seskupení producentů

- **obsah opatření:** podpora zahájení činnosti seskupení producentů za účelem:
 - a) přizpůsobit produkci požadavkům trhu,
 - b) společně uvádět zboží na trh,
 - c) stanovit společná pravidla pro informace o produkci
 - d) a ostatních aktivit, např. rozvoj obchodních a marketingových dovedností
- **příjemce:** nové seskupení producentů uznané na základě pětiletého podnikatelského plánu, splňující definice SME.
- **výše podpory:** roční paušální částka (podíl z obchodovatelné produkce) po dobu 5 let

Agro-environmentální-klimatické opatření

Ekologické zemědělství

- **obsah opatření:** kompenzační platby zemědělcům, kteří se zaváží k víceletému závazku obhospodařování půdy, který jde nad povinné standardy
 - stanoven nový základ pro výpočet platby – greening, GAEC, SMR, POR, hnojiva
 - povinné poskytování poradenských služeb k AEO
 - nově zaměřeno i na adaptační a mitigační opatření v souvislosti s klimatickými změnami
- výše podpory: sazba na ha dle typu závazku (200 - 900 EUR)
- další podmínky opatření budou stanoveny v prováděcím nařízení EK

Ekologické zemědělství vyčleněno z AEO jako samostatné opatření

- výše podpory: sazba na ha dle typu závazku (450 - 900 EUR)

Natura 2000 a Vodní rámcová směrnice

- **obsah opatření:** kompenzační platby vyplývající ze znevýhodnění kvůli implementaci směrnice 92/43/EEC, 2009/147/EC a 2000/60/EC
 - stanoven nový základ pro výpočet platby – greening, GAEC, SMR (Natura 2000 na z.p. pouze GAEC)
- výše podpory: sazba na ha
 - 50 - 200 EUR, resp. 500 EUR (max. pro počáteční období 5 let)

Platby v oblastech, které čelí přírodním nebo jiným specifickým omezením

- **obsah opatření:** kompenzační platby vyplývající z přírodního znevýhodnění (*zůstává zachována stávající struktura LFA - H,O,S*)
 - nově stanoven postup výpočtu plateb
 - odstraněna podmínka 5 let hospodaření (*navržen je roční obnovovatelný závazek*)
 - nová biofyzikální kritéria pro vymezení O-LFA
 - přechodné období pro oblasti vyřazené z LFA
 - degresivita plateb dle velikosti podniku
- **výše podpory:** sazba na ha dle typu oblasti minimálně 25 EUR, max. 250 - 300 EUR

Dobré životní podmínky zvířat

- **obsah opatření:** kompenzační platba zemědělcům, kteří se zaváží k ročnímu obnovovatelnému závazku poskytovat dobré životní podmínky pro zvířata jdoucí nad rámec povinných standardů
- výše podpory: sazba na dobytčí jednotku 500 EUR
- další podmínky týkající se oblastí, ve kterých jdou dobré životní podmínky zvířat nad rámec povinných standardů, budou stanoveny v prováděcím nařízení EK

v PRV dosud neimplementováno

Lesnicko-environmentální a klimatické služby lesů a ochrana lesů

- **obsah opatření:** kompenzační platby lesníkům, kteří se zaváží k 5-7letému závazku hospodaření, který jde nad povinné standardy, podpora lze poskytnout i na zachování a podpoření lesních genetických zdrojů, nově zaměřeno i na adaptační a mitigační opatření v souvislosti s klimatickými změnami
- **výše podpory: sazba na ha max. 200 EUR**

Spolupráce

- **obsah opatření:** podpora spolupráce zahrnující nejméně dva subjekty, zvláště pak:
 - a) **přístupy spolupráce** mezi různými subjekty v zemědělsko-potravinářském řetězci, lesním hospodářství a mezi ostatními subjekty, které přispívají k dosažení cílů a priorit rozvoje venkova
 - b) **tvorbu klastrů a sítí,**
 - c) **ustavení a činnost operačních skupin Evropského inovativního partnerství (EIP)**
- **širší rozsah** pojmu „spolupráce“ než ve stávajícím období (*vývoj nových produktů a procesů, pilotní projekty, kolektivní projekty, společné aktivity pro zlepšení životního prostředí, rozvojové strategie PPP, lesní hospodářské plány (LHP)*)
- **způsobilé náklady:** studie příslušné oblasti, studie proveditelnosti, náklady na zpracování podnikatelského plánu (PP) nebo LHP, provozní náklady, náklady na propagaci, přímé náklady na projekty

Řízení rizik

➤ **obsah opatření:**

- a) **finanční příspěvek**, vyplacený přímo zemědělcům, k **úhradě pojistného** plodin, zvířat či rostlin vůči ekonomickým ztrátám způsobeným nepříznivými klimatickými událostmi a chorobami zvířat nebo rostlin nebo napadení škůdci,
- b) **finanční náhrada** vyplacená zemědělcům v podobě **finančního příspěvku do podílových fondů**, za ekonomické ztráty způsobené vypuknutím choroby u zvířat nebo rostlin nebo ekologickou nehodou,
- c) **nástroj pro stabilizaci příjmu** ve formě příspěvku do podílového fondu, poskytujícího **kompensaci** zemědělcům, u kterých došlo k závažnému **snížení jejich příjmů**.

➤ výše podpory: 65 % výdajů na pojistné resp. způsobilých výdajů

Nově zařazení opatření do II. pilíře SZP

LEADER

- **využití metody LEADER bude možné i pro ostatní fondy SSR** – obecné podmínky pro provádění místních strategií jsou proto zohledněny ve „společném“ nařízení
 - *strategické plány LEADER budou obsahovat integrovanou strategii pro využití finančních prostředků i z jiných EU fondů*
- **„startovací sada“** - opatření na budování kapacity pro skupiny, které neimplementovaly LEADER v období 2007-2013 a na podporu malých pilotních projektů
- **rozšíření možností spolupráce** s ostatními partnerstvími veřejného a soukromého sektoru
- **navýšení režijních výdajů na 25% (z 20%)**

Další kroky v roce 2012 pro přípravu programového období 2014+

- **diskuse potřeb s nevládními organizacemi v rámci kulatých stolů i odborných skupin gremia**
- **dopracování základních podkladových analýz**
- **základní struktura nového programu – výběr opatření**
- **koordinace s ostatními resorty (zejména MMR)**
- **příprava podkladů pro část Partnerské smlouvy za MZe**
- **projednávání v rámci institucí EU**

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Děkuji za pozornost!

Ing. Pavel Sekáč
Sekce rozvoje venkova
Ministerstvo zemědělství
tel.: 221 813 005
e-mail: pavel.sekac@mze.cz